

VUmc

Sessie 2.1 Grip op Probleemgedrag

- Achtergrond
- Methodisch en Multidisciplinair werken
- Gebruik van werkbladen
- Analyse maken
- Mogelijke interventies

2

VUmc

Achtergrond

- Probleemgedrag & psychofarmacagebruik komt veel voor op pg-afdelingen
- Unieke uitgangssituatie in Nederland
- Er zijn verschillende evidence-based richtlijnen voor het omgaan met probleemgedrag

VUmc

Richtlijnen vs. Praktijk

Overlap richtlijnen wat betreft:

Tijdig signaleren	Grondig multidisciplinair analyseren	Psychosociale interventies	Oorzaak ipv gedrag behandelen	Gestructureerd evalueren
Geen structureel systeem	Dokter & psycholoog vaak langs elkaar	65% psychofarmaca gebruik	Medicatie om gedrag te verminderen	Geen evaluatie
Vaak acuut / alta betrokkenheid behandelaar	Eerst actie, dan analyse	"algemene" psychosociale interventies	Aansluiten bij persoon, maar niet bij gedrag	Wandelgang evaluatie (geen structuur)

4

VUmc

Grip op Probleemgedrag

- 2 componenten: Scholing & Methodisch werken
- Scholing over: Achtergrond probleemgedrag, belang methodisch werken, enthousiasmeren & motiveren, oefenen
- GRIP-II: train-de-trainer & [digitaal systeem](#)

5

VUmc

Het zorgprogramma

- Grip op Probleemgedrag geeft structuur aan de aanpak van probleemgedrag
- Het zorgprogramma is ontwikkeld op basis van nationale en internationale richtlijnen en afgestemd op de praktijk via expertmeetings
- Het zorgprogramma kent 4 stappen; signaleren, analyseren, behandelen en evalueren

```

    graph TD
      A[Probleem vaststellen (signaleren)] --> B[Probleem analyseren]
      B --> C[Actieplan maken (behandeling)]
      C --> D[Evalueren]
      D --> A
    
```

VUmc

Stap 1

- Probleemgedrag detecteren
 - Spontaan
 - Via Monitor (halfjaarlijks)

www.gripopprobleemgedrag.nl

7

VUmc

Stap 2 Analyseren

- Eerst zorg, dan behandelaar

Aan de slag!

8

VUmc

Stap 3 behandelen

- Naar aanleiding van de analyse wordt 1 hoofdprobleem met 1 behandeldoel gekozen
- Zo concreet mogelijk!
- Uitgangssituatie meten
- Afspraken maken voor evaluatie

9

VUmc

Stap 3 behandelen

- Behandeling is afhankelijk van analyse
- Mogelijke behandelingen:
 - Pijnmedicatie
 - Omgeving aanpassen (minder prikkels, afsluiten van omgeving)
 - [Plezierig activiteiten plan](#)
 - Psychofarmaca
 - Dagschema
 - Benaderingsplan
 - [Crisis ontwikkelings-model](#)

10

VUmc

Stap 4 Evaluatie

- Doel behaald?
- Vaststellen of alle acties ondernomen zijn
- Afronden of nieuwe evaluatie plannen
- Alles geprobeerd....

11

VUmc

Stap 4 Evaluatie

- Wat als behandeling niet lukt?
 - Teamgesprek; cognitieve gedragstherapie met het team
kosten baten analyse benaderingsadvies
 - Inschakelen externe expertise; CCE, psychiatrie

12

VUmc

Cognitieve gedragstherapie met het team

- Rationale CGT:
 - Niet de situatie, maar je gedachtes en gevoelens bepalen je reactie
 - Voorbeeld: glas in de nacht

Individuele therapie; op zoek naar onterechte kernovertuigingen om die te kunnen ontkrachten en te vervangen voor helpende gedachten

CGT met het team: men wil zich aan het advies houden, maar dit lukt niet altijd. Op zoek naar momenten waarop het niet lukt en naar de gedachtes en gevoelens die dan spelen

13

VUmc

Voorbeeld CGT

- Advies mw. X.: (o.a.) mw. is snel verongelikt (ik krijg de schuld; er wordt te weinig aandacht aan mij besteed). Het is daarom belangrijk dat je haar niet bestraffend toespreekt, dit is olie op het vuur en maakt de onrust en agitatie alleen maar groter.
- Visualisatie laatste keer dat advies niet voldoende gevolgd werd
 - Wat gebeurde er precies (video afspelen in het hoofd)?
 - Wat voelde je?
 - Wat dacht je toen?

Met hele team gevoel/gedachtes uitwerken. Kerngedachte: "ja maar dit doe je gewoon niet!"

14

VUmc

Voorbeeld CGT

- Vervolgens toetsen kerngedachte; is dit kloppend/helpend?
 - Goed om grenzen, normen en waarden te hebben in de normale wereld!
 - Mw. heeft dementie; gelden voor haar dezelfde regels?
 - Helpt de gedachte "dit doe je niet" bij het oplossen van de situatie
- Welke helpende gedachte kun je formuleren?
 - Opnieuw visualiseren, maar nu met helpende gedachte en goede uitkomst
 - Vaak is dit gesprek genoeg
 - Soms kunnen kaartjes, reminders, etc. helpen

15

VUmc

Voorbeeld kosten-baten analyse

Baten	Kosten	Baten	Kosten
Directe	Ontregeling	Meer rust op de groep	Inspanning
Tijdswinst	Mw. Ongelukkig	Mw. gelukkiger	Aan de kant schuiven normen en waarden
Eerlijke verdeling aandacht	Escalatie gedrag	Voldoening	Frustratie/boosheid energie

16

VUmc

Externe expertise

- CCE
- Voordelen:
 - kokerziën voorkomen; frisse blik van buiten; methodisch nogmaals alle opties langslopen
- Ervaringen:
 - CCE kent hoge tevredenheid gebruikers achteraf nogal eens: 'hadden we eerder moeten doen' (schaamte voor onmacht/handlingsverlegenheid...?)

17

VUmc

Tot slot

- Van Grip 1 naar Grip 2
 - GRIP bewezen effectief
 - Vermindert probleemgedrag
 - Vermindert psychofarmaca
 - Vergroot werktevredenheid
 - Implementatie-evaluatie

Verzorgende: En het mooie vind ik ook wel dat wij dan gezien worden als experts, omdat wij gewoon de hele dag op de woning zijn, dat je dan ook gehoord wordt over wat jouw bevindingen zijn

Arts: een voordeel is het structuur terugkrijgen, van hoe pak ik het aan? [...] Het haalt een beetje het grijze gebied weg

Arts: een voordeel is het structuur terugkrijgen, van hoe pak ik het aan? [...] Het haalt een beetje het grijze gebied weg

18

GRIP OP PROBLEEMGEDRAG
Train de trainer
date: 9 en 23 maart 2016
19

Vragen

Sandra Zwijsen
s.zwijsen@vumc.nl